

KONCERTI, OPERE...

CIKLUS KONCERATA U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI

Pod zajedničkim nazivom »Zagrebačko ljeto« Koncertna direkcija Zagreb već niz godina organizira u ljetnim mjesecima glazbene priredbe u Zagrebu, osobito u zagrebačkoj katedrali. Tako je i ove 1979. godine u mjesecu kolovozu održan na orguljama zagrebačke prvostolnice niz od 6 koncerata na kojima su nastupili renomirani domaći i inozemni majstori ovog plemenitog glazbala, »kraljice instrumenata«. Budući da je program na ovim koncertima bio veoma bogat i raznolik, nemoguće je, zbog skučenosti prostora, na stranicama *Sv. Cecilije* učiniti opširniji i detaljniji osvrt. Stoga ćemo kronološkim redom navesti samo izvođače i skladatelje, jer nam i ta imena dovoljno rječito potvrđuju umjetničku visinu ovih koncerata.

Prvi koncert održao je 2. VIII. naš orguljaš *Draško Baumgarten* izvedbom djela Bacha, Duboisa, Dugana i Liszta. 7. VIII. nastupio je *Joachim Dalitz* (DDR) sa skladbama Bacha, Buxtehudea i Francka. *Litvanski komorni orkestar* (SSSR) imao je pod ravnanjem Sauliusa Sondockisa koncert 10. VIII., a 16. VIII. je mađarski orguljaš *Gabor Lehotka* svirao djela Mendelssohna, Pikethyja, Bartók-Lehotke, Bacha i Francka. Naš češki gost *Gari Grodberg* (SSSR) posvetio je svoj koncert 23. VIII. isključivo djelima J. S. Bacha. Posljednji koncert u ovom nizu održan je 30. VIII. nastupom slovenskog orguljaša *Huberta Berganta* i *Slovenskog duhačkog kvinteta*, koji su izveli djela Gabriellija, Purcella, Bacha, Pezela, Kreka i Brahmsa.

Unatoč godišnjih odmora i praznika u to doba, odaziv publike bio je priličan, što znači da su ti koncerti potrebni i opravdani, to više što za vrijeme ljetnih mjeseci u Zagrebu nema drugih značajnijih glazbenih manifestacija. Zato je pohvalna ideja Koncertne direkcije da se i ljeto popuni zanimljivim i vrsnim glazbenim programom.

Lj. G.

GLAZBENI SVIJET NA OKUPU

(Uz nedavno održani 30. svjetski kongres Glazbene omladine)

Našoj zemlji pripala je izuzetna čast da u Zagrebu organizira jubilarni 30. po redu Svjetski kongres Glazbene omladine koji je od 20. do 29. kolovoza okupio u glavnom gradu Hrvatske veliki broj delegata sa svih kontinenata, ali i mladih umjetnika i glazbenih ansambala koji su u relativno kratkom vremenu priredili oko pedeset koncerata. Treba reći da se ovaj Svjetski kongres Glazbene omladine zapravo održavao u tri pravca. Prvi pravac obuhvaćaju sastanci Generalne skupštine uz prisustvo predstavnika članica Internacionalne federacije Glazbene omladine na kojima su se rješavala ne samo stručna proceduralna pitanja, već i molbe novih potencijalnih zemalja-članica, financijski problemi, pitanja vezana za nadopunu statuta itd. Drugi pravac je obuhvaćao takozvane forume na kojima su pored istaknutih referena-

ta Glazbene omladine iz pojedinih zemalja nastupali svojim izlaganjima i obični članovi pojedinih delegacija. Prva od tri teme nosila je naslov »Demokratizacija glazbene umjetnosti«. Republički sekretar za kulturu, prosvjetu i fizičku kulturu dr. Suvar, istaknuo je u svojem izlaganju potrebu međunarodne kulturne dekolonijalizacije i ravnopravne kulturne suradnje kao i oslobađanje od takozvanog kulturnog kolonijalizma koji je pratio dolazak vlasti u pojedina kolonizirana područja svijeta. Zanimljivo je bilo i izlaganje Kjelda Hansena iz Danske koji smatra da se širenjem upravo ozbiljne glazbe mnogo učinilo na području demokratizacije glazbene umjetnosti. Posebnu pažnju je pobudio poznati vijetnamski profesor sa Sorbonne Tran Van Khe koji je čak na glazbenim primjerima pokazao kako pojedini slojevi ljudi napuštaju izvornu glazbu i prihvaćaju samo onu zapadnog tipa, te kako masovni mediji vrlo često imaju loš utjecaj na najmlađe generacije koje ne znaju otpjevati niti najjednostavniju pjesmicu. Prvog dana su još uzeli riječ predstavnici Belgije, Mađarske i naši istaknuti kulturni radnici dr Matvejević, profesor Zlatić, glazbena kritičarka Zdenka Weber i još neki. Marljivi statističari su izračunali da u radu kongresnih tijela sudjeluje 396 delegata, a na koncertima 792 umjetnika. Drugi forum održan je pod naslovom »Pravo na kulturu kao temeljno ljudsko pravo i Međunarodna federacija Glazbene omladine«.

Uvodni referat je podnio Eduard Ille (Jugoslavija) istaknuvši neke već poznate formulacije o tome da možemo govoriti o pravu na kulturu tek onda kada budu ostvarena i sva ljudska prava u svijetu. Autor smatra da Glazbena omladina može mnogo učiniti na tom području. Zanimljiva su bila izlaganja i Gillesa Lefabvrea iz Kanade i Tomasa Klenjanskog iz Mađarske koji su čak podsjetili i na neke dijelove dokumenata iz Helsinkija, a istakli su i značenje glazbe koja od svih umjetnosti najviše i najdirektnije utječe na emocije čovjeka. Svojevrsnu estetičku i etičku analizu umjetnosti dao je profesor Božidar Gagro iz Zagreba, dok je Đorđe Radišić dao nenametljivu analizu uloge glazbe tijekom NOB-a. Zanimljivo je bilo i izlaganje umjetnika Francisa Bebeya iz Kameruna koji je tražio da se posveti veća pažnja i afričkim zemljama koje bi željele postati članovima Međunarodne federacije Glazbene omladine. Ipak se čini da je diskutant zaboravio da mnoge, posebno nesvrstane zemlje, školuju u svojim sredinama ogroman broj afričkih studenata i ulažu u to znatna sredstva, a da će same afričke zemlje morati uložiti dosta i vlastitih napora da se definitivno oslobode kolonijalnog naslijeđa, što je svakako dugotrajan proces.

Čini se da je treći forum bio ipak najslabiji. Govorilo se o Glazbenoj omladini kao činocu u razvoju glazbene kulture, kao i o jugoslavenskim i drugim iskustvima. Predugi referat Miodraga Pavlovića nije dao dovoljno mjesta slobodnim diskutantima da izraze svoja mišljenja, pa su neka izlaganja predana u pisanoj formi. Previše se govorilo o našim iskustvima u parolaškoj formi, a ne o stvarnim rezultatima. Posebni primjer predstavljao je nastup one famozne Ane Kotevske, nesuđene doktorice glazbe sa Sorbonne, iz one Chancelove emisije o Dubrovniku. Ona je skupu uzela tridesetak minuta, a da nije apsolutno ništa rekla. Steta za izgubljeno vrijeme koje se drugačije moglo iskoristiti! Strani delegati su se ipak iskazali, tako da smo doznali za cijeli niz akcija s područja djelovanja Glazbene omladine.